

OBSAH

I/	MLUVENÉ SLOVO JAKO VÝRAZOVÝ PROSTŘEDEK HERECKÉHO UMĚNÍ	13—27
	Práce na textu	15
	1. Mluvená a psaná podoba jazyka	16
	2. Výslovnost češtiny	20
	Národní jazyk a jeho diferenciacce	22
	3. Mluvené slovo v uměleckém přednesu	23
	4. Vnější a vnitřní technika řeči	24
	Kontrolní otázky. Cvičení	24
II/	VÝSLOVNOSTNÍ STYLY	28—49
	1. Čeština spisovná a nespisovná v dramatickém textu	30
	Obecná čeština	30
	Nářečí v dramatu	33
	2. Výslovnostní styl v přednesu	35
	Základní rozdíly mezi textem dramatickým a přednesovým	37
	Nespisovné útvary v přednesových textech	41
	Kontrolní otázky. Cvičení	46
III/	ČESKÁ SPISOVNÁ VÝSLOVNOST	50—65
	Výslovnost a pravopis	52
	1. Předpoklady praktického osvojování spisovné výslovnosti	53
	2. Spisovná výslovnost slov cizích	54
	Vztah pravopisné podoby a výslovnosti cizích slov	55

	Hlavní zásady výslovnosti přejatých slov	56
	Cizí slova na jevišti a v přednesu	58
3.	Práce s tzv. rejstříky	60
	Kontrolní otázky. Cvičení	62
IV/	ORTOFONIE	66—82
1.	Odchytky od ortofonické výslovnosti samohlásek	66
	Odchytky kvalitativní	67
	Odchytky kvantitativní	69
	Délka samohlásky při interpretaci starších textů	72
2.	Odchytky od ortofonické výslovnosti souhlásek	73
	Nářeční odchytky	73
3.	Samohlásky a souhlásky v cizích slovech	74
	Cizojazyčné citáty na jevišti a v přednesu	75
	Kontrolní otázky. Cvičení	78
V/	ORTOEPIE	83—99
1.	Dominantní postavení samohláskové artikulace	84
2.	Spojování samohlásek	85
	Pravidla výslovnosti tzv. rázu	86
	Pravidla výslovnosti s rázem v jevištní mluvě	87
	Ráz v předložkových spojeních a po předponách	88
	Spojky a ráz	89
3.	Samohlásková spojení v cizích slovech	93
	Délka samohlásek	94
	Kontrolní otázky. Cvičení	95
VI/	SPOJOVÁNÍ SOUHLÁSEK	100—115
1.	Podstata tzv. koartikulace	101
2.	Asimilace znělostní	103
	Některé případy zvláštní	
	a) Výslovnost spojení <i>sh</i>	103
	b) Výslovnost retozubného <i>v</i> v souhláskových spojeních	104
3.	Spojení se souhláskami nepárovými	104
	a) Výslovnost s nepárovými <i>souhláskami</i> v rozkazovacím způsobu	105
	b) Výslovnost s nepárovými <i>souhláskami</i> v mezisloví	105
	c) Výslovnost předložky <i>k</i> před nepárovými <i>souhláskami</i>	106
	d) Výslovnost předložek <i>s, se, přes</i>	106
4.	Typ <i>prosebný, kresebný</i>	108

	Kontrolní otázky. Cvičení	109
VII/	ARTIKULAČNÍ ASIMILACE	116—131
	1. Spojení souhlásek sykavých	117
	2. Spojení souhlásek dásňových se sykavkami	118
	3. Výslovnost spojení souhlásek stejných	120
	Výslovnost stejných souhlásek v starších textech	122
	Vztah výslovnosti souhláskových spojení a významového členění promluvy	122
	4. Výslovnost souhlásek artikulačně příbuzných	123
	5. Nespisovné redukce souhláskových spojení	125
	Kontrolní otázky. Cvičení	127
VIII/	SPISOVNÁ VÝSLOVNOST NA JEVIŠTI	
	A V PŘEDNESU	132—151
	1. Odchytky od spisovné výslovnostní normy	133
	2. Spisovné zjednodušování souhláskových spojení	135
	a) Výslovnost <i>dcera, srdce, ctnost</i>	135
	b) Souhláska úžinová <i>j</i> na počátku slova	136
	3. Výslovnost číslovek <i>sedm, osm</i>	141
	Čtení číslovek	141
	4. Souhlásková spojení s nosovkami <i>m, n, ň</i>	143
	Výslovnost spojení [mňe]	143
	5. Výslovnost spojení <i>sch, sp, st, sk</i> v přejatých slovech	144
	Kontrolní otázky. Cvičení	145
IX/	ZVUKOVÁ STRÁNKA SOUVISLÉ ŘEČI	152—171
	1. Český slovní přízvuk	153
	Odchytky v přízvukování předložek	156
	Přízvukování předložek nepůvodních	158
	2. Přízvukové takty	159
	Vedlejší přízvuk	163
	Přízvuk nářeční	165
	3. Výslovnost cizích vlastních jmen	165
	Kontrolní otázky. Cvičení	166
X/	ČLENĚNÍ SOUVISLÉ ŘEČI	172—194
	1. Zvuková osnova české věty	173
	a) Frázování	173
	b) Větný přízvuk	175
	c) Intonace	176
	Intonační podoba vět ukončených	178

	Intonační podoba větných úseků nekoncových	179
	Nespisovné odchylky	181
	Intonace v herecké tvorbě	181
2.	Mluvní tempo	182
3.	Interpunkce a členění promluvy	183
	Interpunkce v přípravě textu k uměleckému přednesu	184
4.	Členění přednesového textu	187
	Kontrolní otázky. Cvičení	188
XI/	ZVUKOVÁ STRÁNKA VERŠE	195—213
	Verš v herecké praxi	196
1.	Verš	196
2.	Český verš sylabotónický	198
	Rytmus a metrum	198
	Trochejské verše	199
	Daktylské verše	201
	Jambické verše	201
3.	Verše sylabické a tónické	203
4.	Spojování veršů ve vyšší celky	204
	Rým	205
	Eufonie	206
	Kontrolní otázky. Cvičení	208
XII/	ZVUKOVÁ OSNOVA VĚTY VE VERŠI	214—233
1.	Vztah věty a verše	215
	Typy vztahu členění větného a veršového	217
2.	Rytmus verše	221
	Volný verš	222
	Veršová a větná intonace v přednesu	225
3.	Zázemí přednesového textu	227
	Kontrolní otázky. Cvičení	229
XIII/	JEVIŠTNÍ VERŠ	234—253
1.	Alexandrin	235
	Alexandrin na českém jevišti	235
2.	Blankvers	237
	Blankvers na českém jevišti	238
3.	Španělský verš	242
4.	Jevištní verš J. K. Tyla	244
5.	Antický verš	246
	Tvůrčí práce s jevištním veršem	248
	Kontrolní otázky. Cvičení	249

XIV/	SLOVNÍ JEDNÁNÍ V UMĚLECKÉM PŘEDNESU	254–281
	1. Práce s textem hereckým a přednesovým	255
	2. Etapy práce s přednesovým textem	257
	3. K přednesu prózy	260
	Skazové vyprávění	262
	4. K přednesu veršů	264
	Sonet	266
	Balada francouzská	268
	5. Na závěr o jevištní řeči	270
	Kontrolní otázky. Cvičení	271
	Použitá a doporučená literatura	282